

BROEDVOGELS

CORVERSBOS

2019

Jan Mooij

Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken
Rapportnummer: 284

Broedvogels van het Corversbos in 2019

Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken
Subgroep Avifauna
Postbus 1028
1200BA Hilversum
broedvogels@vwggooi.nl
www.vwggooi.nl

Tekst : Jan Mooij

Copyright 2019 – Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum
Rapportnummer: 284

Overname van gegevens is alleen toegestaan met bronvermelding en na schriftelijke toestemming van de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken

Samenvatting

In het voorjaar 2019 is het Corversbos van Natuurmonumenten door leden van de Vogelwerkgroep het Gooi en Omstreken geïnventariseerd op broedvogels en grote zoogdieren.

Volgens de normen van het BMP project van SOVON zijn territoria van 37 soorten vastgesteld als broedvogel. Er zijn drie soorten van de nieuwe Rode Lijst gevonden, namelijk Koekoek, Grote Lijster en Zwarte Mees. Verder zijn ook vijf soorten zoogdieren waargenomen.

Het gebied

Het Corversbos ligt direct ten westen van Hilversum. Het ligt aan de rand van het Gooi, ten oosten van het landgoed Gooilust, waar het oorspronkelijk ook deel van heeft uitgemaakt. De Gravelandse landgoederen zijn aangelegd op gronden die eerst werden afgegraven ten behoeve van de stadsuitbreiding van Amsterdam. Het Corversbos ligt net buiten dit gebied en ligt dus hoger. Daardoor is het veel droger dan Gooilust en andere landgoederen. Er is geen open water aanwezig. Sinds 1934 is het Corversbos in het bezit van Natuurmonumenten. In de oorlogswinter 1944-1945 zijn bijna alle bomen gekapt, maar rond 1950 is het gebied opnieuw ingeplant. Verreweg de meeste bomen zijn nu dus ongeveer zeventig jaar oud. Alleen in een paar beukenlanen staan nog veel oudere bomen. Jong bos is nauwelijks aanwezig. Het merendeel is loofhout, maar er zijn ook behoorlijke percelen naalddhout (grove den en Douglasspar) aanwezig.

Een deel van de westelijke helft wordt als akker gebruikt. Een boer verbouwt er mais, maar het grootste deel wordt door Natuurmonumenten ingezaaid met rogge. Hier wordt een ecologisch beheer toegepast om akkeronkruiden een kans te geven. In het zuidwesten ligt een golfbaan die gecombineerd is met een aantal korfbalvelden. Ongeveer middenin aan de oostkant liggen enkele grasvelden die met hagen zijn omzoomd en die door scholen uit de buurt als sportterrein gebruikt worden. Het onderzochte terrein is 93 ha groot. Voor een overzicht zie figuur 1.

Figuur 1. Overzicht van het onderzochte gebied.

Methode

Er is gebruik gemaakt van de broedvogelkarteringsmethode (BMP) van Sovon (van Dijk 2011). Deze werkt als volgt. In de loop van het broedseizoen worden verschillende bezoeken aan het telgebied gebracht, waarbij alle waargenomen broedvogels worden ingetekend op een veldkaart. Vervolgens worden de waarnemingen op afzonderlijke soortenkaarten overgezet.

Aan het eind van het seizoen wordt het aantal territoria bepaald door alle waarneempunten op de soortenkaarten via per soort bepaalde regels te clusteren.

Na een eerste bezoek in februari werd het gebied elke twee weken van 23 maart t/m 29 juni geïnventariseerd. Op twee data werd een avondbezoek gebracht. Het team bestond normaal uit twee personen met minimaal één ervaren teller. In één geval werd geteld door één teller. Waarnemingen van niet-broedvogels en zoogdieren werden apart genoteerd. Bij het waarnemen werd gebruik gemaakt van gewone veldkijkers.

Bij het noteren van de waarnemingen werd gebruik gemaakt van het programma Avimap van Sovon. Hierbij worden waarnemingen genoteerd op een tablet of smartphone. Door het gebruik van GPS is de positie van de waargenomen vogel eenvoudig in te geven. Na afloop van het bezoek worden de resultaten naar Sovon doorgeseind. Aan het eind van het seizoen worden de waarnemingen door een programma bij Sovon uitgewerkt volgens de regels van het BMP.

Tabel 1. Data en tijden van de bezoeken

Datum	Begintijd	Eindtijd
19-02-2019	19:00	20:20
23-03-2019	6:02	9:12
26-03-2019	21.30	22:00
06-04-2019	6:32	9:44
07-04-2019	21:15	22:00
19-04-2019	6.00	8.40
04-05-2019	5:31	8:18
18-05-2019	5:09	8:18
01-06-2019	5:07	7:48
17-06-2019	5:30	7:30
29-06-2019	4:50	7:54

Resultaten

Bij de inventarisatie zijn in totaal 440 territoria van 37 soorten vastgesteld. Dat zijn 44 territoria en vijf soorten meer dan in 2013. Voor een overzicht zie tabel 2. Het betreft hier eigenlijk alleen maar vogels die in bossen broeden. Er zijn wel akkers in het gebied, maar er was geen enkele aanwijzing dat daarop gebroed werd. Van de vastgestelde soorten staan er zes op de Rode Lijst van broedvogels. Dit waren de Koekoek, de Grote Lijster en de Zwarte Mees.

Naast de soorten waarvan territoria werden vastgesteld werden ook andere potentiële broedvogelsoorten waargenomen. Dit waren de Wilde eend, de Sperwer, de Ekster en de Spreeuw. Het gaat hier waarschijnlijk om vogels die in de omgeving gebroed hebben. Natuurlijk is niet uit te sluiten dat we soorten die er wel broedden in de juiste tijd gemist hebben.

Naast de vogels werden ook de waargenomen zoogdieren genoteerd. Het meest werd de Ree waargenomen. Bij zeven tellingen werden in totaal 20 Reeën genoteerd. Verder werden in totaal bij vier tellingen drie Hazen, bij twee tellingen drie Eekhoorns, bij twee tellingen twee Vossen en bij één telling één Konijn waargenomen.

Tabel 2. Aantal vastgestelde territoria

Soort	Aantal
Nijlgans	1
Havik	2
Buizerd	1
Holenduif	2
Houtduif	12
Koekoek	1
Bosuil	2
Kerkuil	1
Grote Bonte Specht	23
Zwarte Specht	1
Witte Kwikstaart	3
Winterkoning	35
Heggenmus	6
Roodborst	49
Merel	42
Zanglijster	13
Grote Lijster	1
Zwartkop	38
Fitis	2
Tjiftjaf	14
Bonte Vliegenvanger	1
Staartmees	2
Glanskop	3
Kuifmees	6
Zwarte Mees	1
Pimpelmees	35
Koolmees	32
Boomklever	13
Boomkruiper	24
Gaai	5
Zwarte Kraai	7
Goudhaan	6
Vink	45
Groenling	3
Goudvink	1
Appelvink	5
Putter	2

Vergelijking met eerdere inventarisaties en discussie.

Het Corversbos is al sinds 1934 in bezit van Natuurmonumenten. De oudste inventarisatie gegevens in het archief van Natuurmonumenten dateren echter pas uit 1976. Daarna zijn ook gegevens aanwezig uit 1981, 1988, 1995 en 2013. Een probleem bij de interpretatie van de resultaten is de vergelijkbaarheid van de onderzoeken. De methodes verschillen, niet altijd werden alle soorten geteld en soms blijkt ook het onderzochte gebied kleiner of groter te zijn dan het nu onderzochte terrein. De resultaten van alle onderzoeken zijn te vinden in bijlage 1.

In 1976 (Nijland 1977) is een inventarisatie uitgevoerd door de NJN Hilversum. Er zijn vier bezoeken gebracht. De methode wordt verder niet gegeven het lijkt er op dat niet alle soorten zijn geteld, want de lijst omvat slechts 11 soorten. Het zou ook kunnen zijn dat een deel van de lijst ontbreekt. Het noordelijke deel van ons gebied is niet onderzocht.

In 1981 is een inventarisatie uitgevoerd voor de Provinciale Planologische Dienst Noord-Holland (van Beusekom 1981). Veel minder algemene soorten werden daarbij gekarteerd maar van de talrijke soorten werd alleen de aan- of afwezigheid genoteerd. In het verslag wordt geen methode aangegeven. Er is een groter gebied onderzocht.

De inventarisatie in 1988 (Jonkers en Vermeule 1989) werd ongeveer met dezelfde methode uitgevoerd als ons onderzoek. Het gebied werd in twee delen onderzocht waardoor de totale bezoektijd aanzienlijk langer is dan bij ons. Het valt op dat voor een aantal veel voorkomende soorten (maar niet alle) de aantallen veel hoger zijn dan bij de andere inventarisaties.

Het onderzoek in 1995 (Kwint 1995) is in principe op dezelfde manier uitgevoerd als onze inventarisatie. Een aantal algemene soorten zijn echter niet meegenomen.

De inventarisatie in 2013 door onze werkgroep (Mooij 2013) is volgens dezelfde methode uitgevoerd als dit onderzoek.

In het rapport van de inventarisatie in 2013 zijn de resultaten vergeleken met alle voorgaande inventarisaties. Daarom zullen wij ons hier vooral concentreren op de ontwikkeling sinds dat jaar, al zullen hier en daar ook andere inventarisaties ter sprake komen. Vergeleken met 2013 zijn er negen soorten bij gekomen. Dit zijn Buizerd, Holenduif, Koekoek, Kerkuil, Bosuil, Witte kwikstaart, Fitis en Putter. Daartegenover zijn er vier soorten verdwenen. Dit zijn Kleine Karekiet, Tuinfluiter, Fluiter en Sijs. Bij de verdwenen soorten waren er in 2013 hoogstens twee territoria aanwezig. De Kleine Karekiet broedde in 2013 ongetwijfeld buiten het gebied maar zong bij één bezoek toevallig net erbinnen. De Fluiter is bekend als een soort die in sommige jaren veel meer voorkomt dan in andere. Bij de Sijs was door het koude voorjaar de mogelijkheid van late doortrekkers niet uit te sluiten.

Alle vastgestelde broedgevallen betreffen bosvogels of bosrandvogels. Op de akkers zijn sinds 1988 geen broedgevallen meer vastgesteld. Aangezien er geen water is kunnen watervogels alleen aan de uiterste westrand, waar een vaart loopt, voorkomen. De enige soort die we vonden was de nijlgans, die in bomen broedt en dus als broedvogel minder aan water gebonden is.

Wij vonden drie territoria van roofvogels. Zoveel waren er nog niet in het Corversbos gevonden. De territoria van de havik en de buizerd zijn vaak groter dan het oppervlak van het bos. Waarschijnlijk is het toeval dat er dit jaar meer waren dan eerder het geval was.

De grotere holenbroeders, die al in 2013 verdwenen waren, zijn nog steeds bijna afwezig. De Holenduif is weer waargenomen, maar de aantallen zijn veel lager dan in de jaren tachtig, terwijl het bos ouder is geworden. De Kauw en de Spreeuw ontbreken. De Zwarte Specht is

waargenomen, maar kan buiten het gebied gebroed hebben. De komst van de boommarter lijkt nog steeds de meest voor de hand liggende verklaring voor de schaarste aan grotere holenbroeders.

Bij verreweg de meeste soorten is het aantal territoria niet significant veranderd. Bij een aantal soorten is er wel een verandering. Het aantal Zwartkoppen is van 20 naar 38 gegaan, dus bijna verdubbeld. Het kan haast niet anders of het bos is geschikter geworden. Ook de Roodborst, de Pimpelmees en de Appelvink zijn duidelijk toegenomen. Afgenomen zijn daarentegen de Goudhaan en de Glanskop. De afname van de Goudhaan zou verklaard kunnen worden door een afname van de oppervlakte naaldhout, al lijkt dat sinds 2013 nogal mee te vallen. De Roodborst en de Zwartkop prefereren opgaand bos met veel ondergroei. Dat lijkt niet echt toegenomen te zijn, en andere soorten als Winterkoning en Merel zijn gelijk gebleven.

Alles bij elkaar valt de broedvogel bevolking van het Corversbos niet tegen. Het bos doet duidelijk saaier aan dan de Gravelandse buitenplaatsen. Voor een deel kan dat toegeschreven worden aan het gebrek aan variatie in ouderdom van het bos. Daarnaast is natuurlijk het ontbreken van water een belangrijke factor. Desondanks is de soortenlijst, als we afzien van watervogels en boerderijvogels, bijna net zo lang als die van Hilverbeek en Spanderswoud, die we in 2012 inventariseerden (Mooij 2012). Het is wel zo dat het aantal territoria per hectare in het Corversbos wat lager ligt, ook als we de watervogels buiten beschouwing laten.

Sinds 2013 is zowel het aantal soorten als het aantal territoria gestegen. Dit suggereert dat het bos nog steeds in ontwikkeling is, en ondanks het drukke gebruik als wandelgebied ook als natuurgebied de moeite waard is.

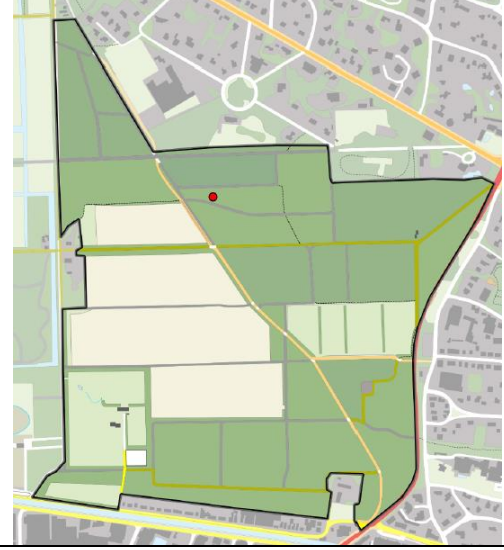

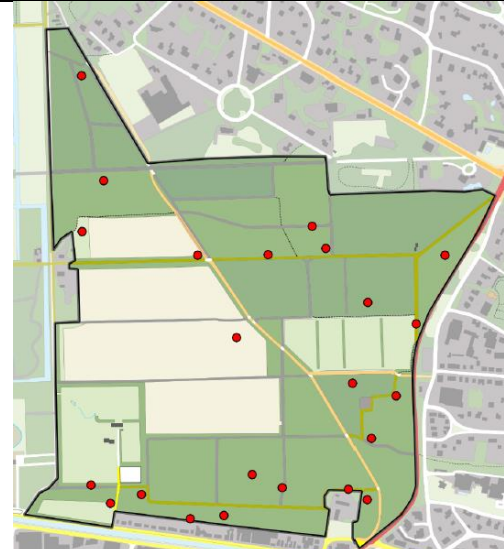
Soortbespreking

In dit hoofdstuk worden de vastgestelde broedvogels per soort beschreven.

Elke stip in de stippenkaart staat op de plaats van de eerste waarneming voor dat territorium.

Nijlgans	1 territorium
	<p>In totaal werd vijf keer een Nijlgans waargenomen. In één geval zat de gans op een nest.</p> <p>In 2013 werd voor het eerst een territorium van de Nijlgans vastgesteld. Dit lag aan de rand van het gebied.</p> <p>Landelijk neemt de Nijlgans nog steeds toe, al is het tempo aan het afnemen.</p>

Havik	2 territoria
	<p>In totaal zijn er zes waarnemingen van Haviken. Die lagen duidelijk geconcentreerd rond twee punten.</p> <p>Bij eerdere inventarisaties werd alleen in 2013 één territorium vastgesteld. Bij sommige eerdere inventarisaties waren er wel territoria in de omgeving.</p> <p>Landelijk is de Havik de laatste tien jaar stabiel.</p>

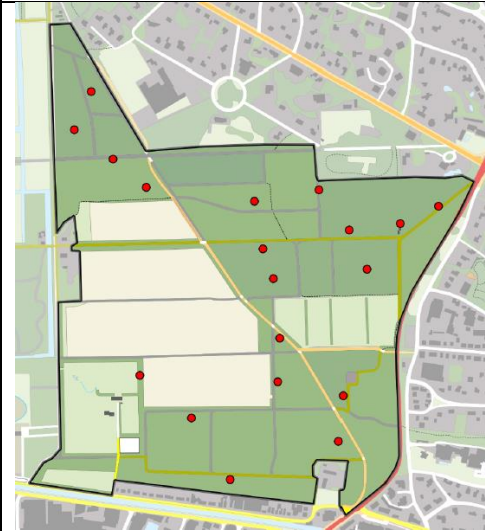
<p>Buizerd 1 territorium</p>	
	<p>Regelmatig werden rondvliegende en roepende Buizerden gezien. Volgens de criteria was dit voldoende om één territorium te mogen aannemen. Eerder werden in 1988 en 1995 territoria vastgesteld. Landelijk neemt de Buizerd matig toe.</p>
<p>Holenduif 2 territoria</p>	
	<p>Er werden twee territoria van de Holenduif vastgesteld. Dit lijkt erg weinig voor een bos van deze afmetingen. Toch zijn het er meer dan in 2013, toen er helemaal geen Holenduiven werden waargenomen. In eerdere inventarisaties waren de aantallen groter. Mogelijk heeft de Holenduif te lijden onder het verschijnen van de boommarter. Landelijk neemt de Holenduif matig toe.</p>
<p>Houtduif 23 territoria</p>	
	<p>Het aantal territoria van de Houtduif is bijna verdubbeld ten opzichte van 2013. Dit is verrassend gezien de aanwezigheid van twee territoria van de Havik. Ten opzichte van 1988 (toen er geen Haviken waren) zijn de aantallen overigens nog steeds veel lager. Landelijk neemt de Houtduif matig af.</p>

Koekoek	1 territorium	<p>Dit territorium is gebaseerd op één waarneming. Alleen in 1995 is ook een territorium van de Koekoek gevonden. In de moerasgebieden ten westen van 's Graveland komen nog flink wat Koekoeken voor. De Koekoek neemt landelijk af en staat op de Rode Lijst als kwetsbaar.</p>
---------	---------------	---

Kerkuil	1 territorium	<p>Bij een avondbezoek is één waarneming gedaan van een Kerkuil. Dit is voldoende om een territorium te mogen aannemen. Vermoedelijk broedde deze uil bij een nabijgelegen boerderij. Dit is de eerste maal dat in dit gebied een broedgeval van de Kerkuil is vastgesteld. De aantallen van de Kerkuil zijn landelijk stabiel.</p>
---------	---------------	---

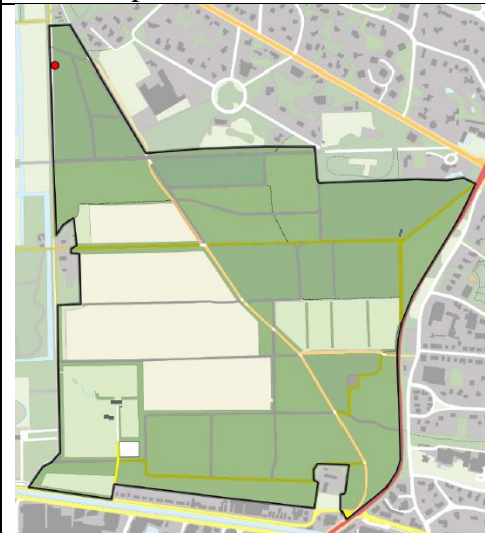
Bosuil	2 territoria	<p>Bij een paar avondbezoeken werden in totaal twee territoria van Bosuilen vastgesteld. In 2013 werden geen Bosuilen waargenomen, in de inventarisaties daarvoor waren het er één tot drie. Gezien het kleine aantal nachtbezoeken dat bij inventarisaties wordt gebracht kan het toeval hier een grote rol spelen. Er zijn daarom geen redenen om aan te nemen dat de aantallen significant veranderd zijn. De aantallen van de Bosuil zijn landelijk stabiel.</p>
--------	--------------	--

Grote bonte specht 19 territoria

De Grote Bonte Specht komt overal in de bosgebieden voor. De interpretatie van de waarnemingen is bij deze soort erg moeilijk omdat deze soort een vrij groot gebied heeft waarin hij actief is. De kleine achteruitgang ten opzichte van 2013 hoeft dan ook niet reëel te zijn. Landelijk neemt deze soort matig toe.

Zwarte Specht 1 territorium

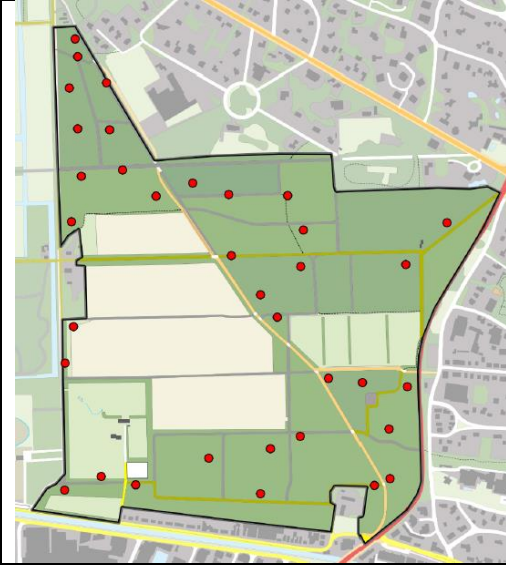
Er is één maal een Zwarte Specht waargenomen in een uithoek van het gebied. Dit is volgens de regels voldoende om een territorium te mogen aannemen. Zwarte Spechten hebben een leefgebied dat veel groter is dan het Corversbos. Waarschijnlijk hebben ze in een ander deel van de Gravelandse buitenplaatsen gebroed. Eerder werden alleen in 1981 en 1995 territoria gemeld. Landelijk is er een matige afname van deze soort

Witte Kwikstaart 3 territoria

De drie territoria van de Witte Kwikstaart zijn de eerste die bij inventarisaties zijn gevonden. Alle territoria liggen aan de rand van het open gebied. Twee daarvan liggen bij het golfterrein. Meestal broeden Witte Kwikstaarten in de buurt van bouwsels. Na een eerdere afname neemt de Witte Kwikstaart landelijk de laatste tien jaar matig toe.

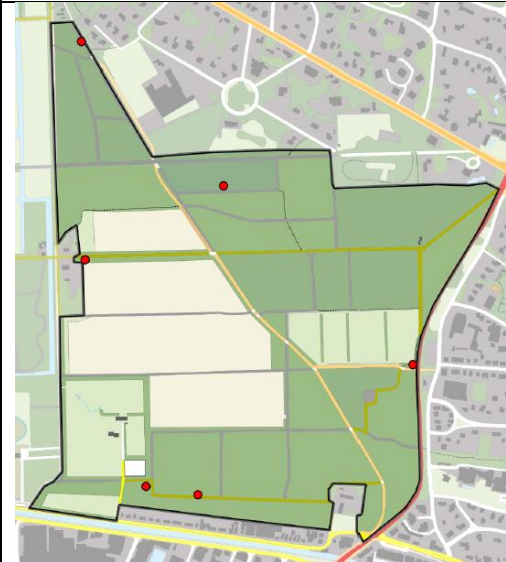
Winterkoning 35 territoria

Nog steeds komt de Winterkoning overal in de bosgebieden voor. De aantallen zijn ten opzichte van eerdere inventarisaties niet noemenswaardig veranderd.

Landelijk is de Winterkoning na een eerdere afname de laatste jaren stabiel

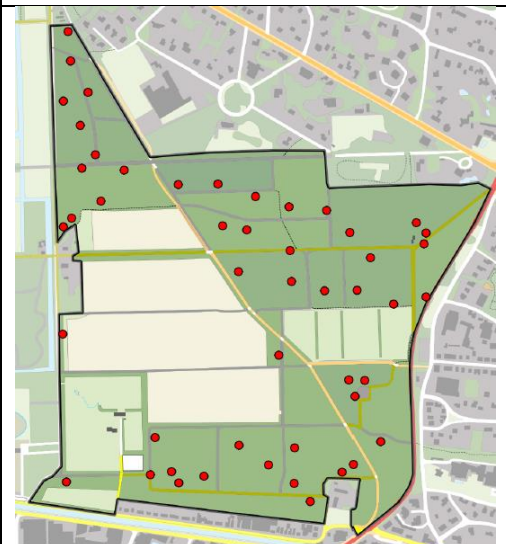
Heggenmus 6 territoria

De Heggenmus is vooral een vogel van tuinen. De verdeling geeft dit ook aan. Alle territoria liggen langs de randen van het gebied. Ten opzichte van 2013 is het aantal verdubbeld. Ook bij eerdere inventarisaties werden veel lagere aantallen gevonden. Het lijkt er dus op dat de Heggenmus is toegenomen.

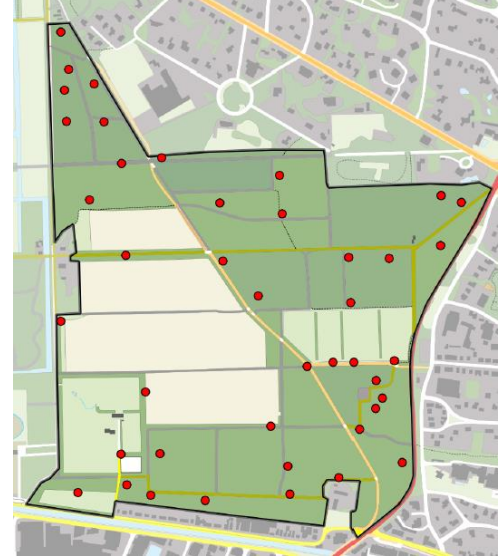
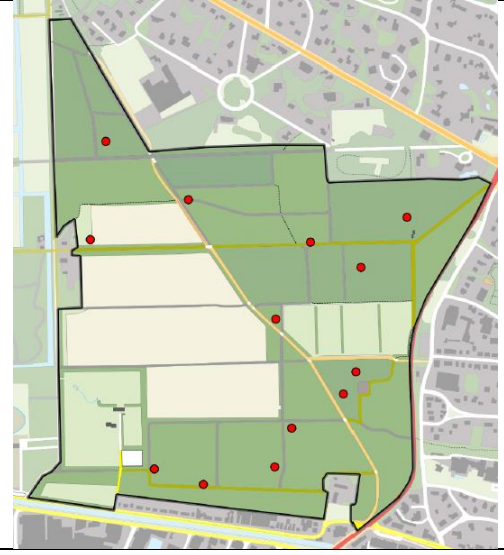
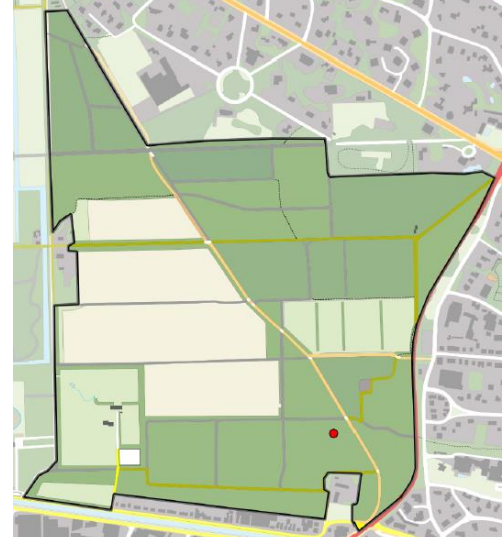
Landelijk is deze soort de laatste jaren stabiel

Roodborst 49 territoria

De Roodborst komt overal voor waar bos is. Ten opzichte van 2013 lijken de aantallen duidelijk toegenomen. Met name in het noorden van het gebied zijn veel meer territoria vastgesteld.

Landelijk is na een eerdere toename sprake van een matige afname.

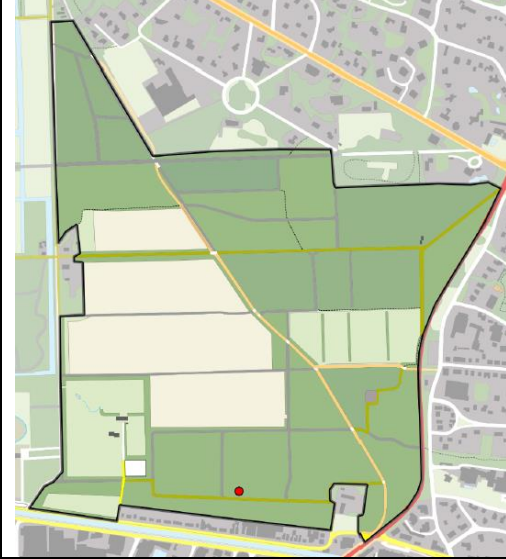
<p>Merel 42 territoria</p>	
	<p>De Merel is nauwelijks afgenomen ten opzichte van 2013, toen 46 territoria werden vastgesteld. Het lijkt er dus op dat het Usutu virus hier niet tot een dramatische afname heeft geleid. Ten opzichte van 1988 is wel sprake van een sterke terugval, maar dat geldt voor meer algemene soorten. Mogelijk zien we hier de invloed van een veel intensievere inventarisatie. Landelijk waren de aantallen voor de komst van het Usutu virus stabiel.</p>
<p>Zanglijster 12 territoria</p>	
	<p>De Zanglijster is met 12 territoria bijna gelijk gebleven ten opzichte van 2013, maar sterk gestegen vergeleken met 1988. De territoria zijn redelijk gelijkmatig verdeeld over het bosgebied. Landelijk neemt de Zanglijster matig toe.</p>
<p>Grote Lijster 1 territorium</p>	
	<p>Bij alle inventarisaties sinds 1981 werden één of twee territoria vastgesteld. Bij zulke lage aantallen heeft het geen zin om over toe- of afname te speculeren. Landelijk zijn de aantallen de laatste tien jaar stabiel, na een eerdere afname. De soort staat als kwetsbaar op de Rode lijst van broedvogels.</p>

Zwartkop	38 territoria
	<p>De Zwartkop is in de loop van de tijd steeds talrijker geworden. De toename sinds 2013 (bijna een verdubbeling) is desondanks wel opvallend groot. Het bos is duidelijk geschikter geworden voor deze soort. Overall waar bos aanwezig is hoorden wij Zwartkoppen. Landelijk neemt de Zwartkop matig toe.</p>

Fitis	2 territoria
	<p>Nadat in 2013 voor het eerst geen Fitissen waren vastgesteld vonden wij weer twee territoria. In eerdere inventarisaties werden vergelijkbare aantallen vastgesteld. Alleen in 1977 waren er veel meer Fitissen. Het bos was toen nog veel jonger. Fitissen hebben een voorkeur voor pionier vegetaties met lage bomen en struiken. In overeenstemming daarmee vonden wij de territoria aan de rand van de sportvelden met heggen.</p>

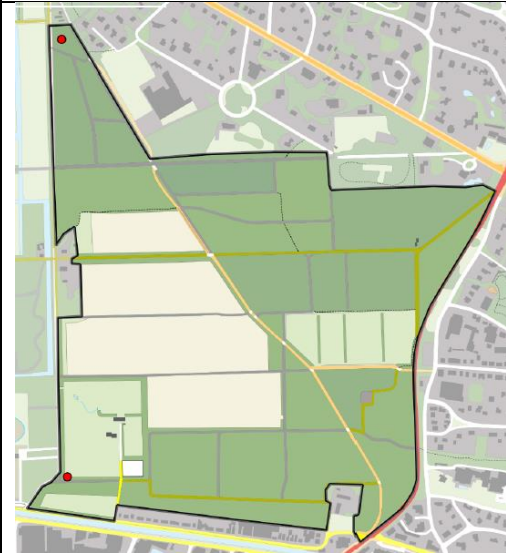
Tjiftjaf	14 territoria
	<p>De Tjiftjaf komt verspreid door het bos voor, met een voorkeur voor het noorden van het gebied. De aantallen zijn wat lager dan in 1995 en 2013. Landelijk vindt men een matige toename.</p>

Bonte vliegenvanger 1 territorium

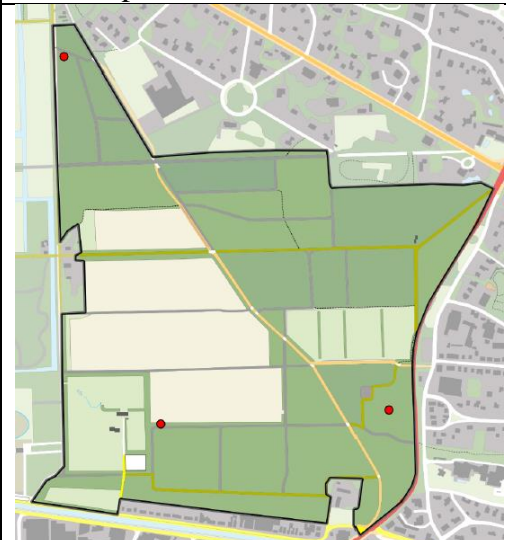
Sinds 1981 is de Bonte Vliegenvanger vastgesteld in het Corversbos, maar meestal was er maar één territorium. Net als in 2013 ligt het territorium aan de rand van het gebied, dicht bij bebouwing, maar wel op een hele andere plek. Landelijk neemt de Bonte Vliegenvanger matig toe.

Staartmees 2 territoria

Bij alle inventarisaties vanaf 1988 zijn twee territoria van de Staartmees gevonden. De territoria in dit jaar lagen aan de rand van het gebied. Ook in 2013 lagen ze aan de rand, maar toen juist aan de oostelijke kant. Het lijkt er dus op dat de Staartmezen in dit gebied een voorkeur hebben voor de nabijheid van tuinen. Landelijk neemt de Staartmees matig af.

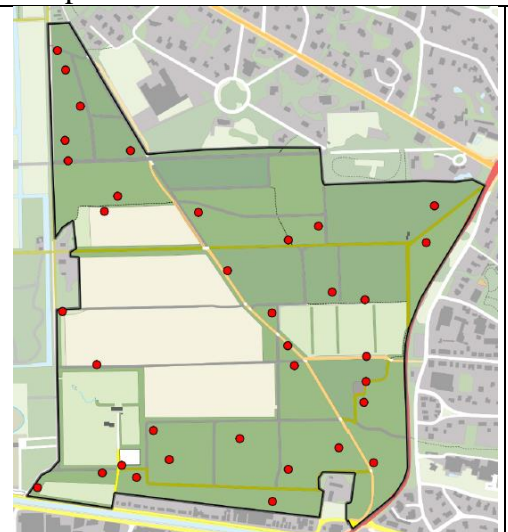
Glanskop 3 territoria

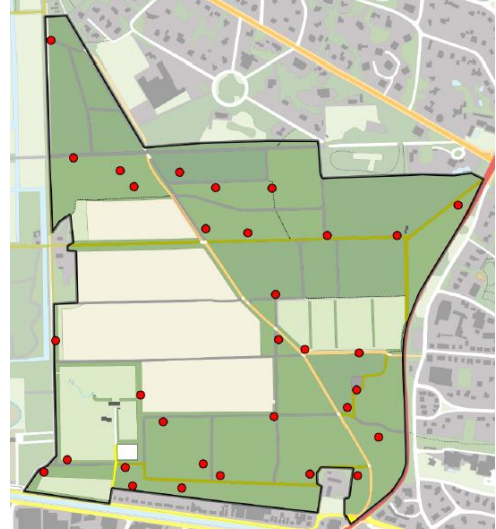

De Glanskop is een soort van oudere bossen. Het is daarom opvallend dat de aantallen ten opzichte van veel eerdere inventarisaties (toen het bos jonger was) duidelijk is afgenomen. Landelijk zijn de aantallen stabiel.

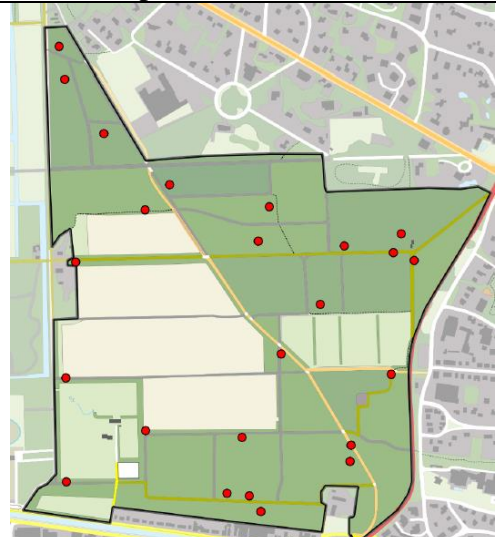
Kuifmees	6 territoria
	
<p>De Kuifmees heeft een voorkeur voor naalddhout. De oppervlakte naalddhout in het Corversbos wordt verminderd. Desondanks vonden we wat meer territoria dan in 2013. Ook landelijk neemt de Kuifmees als broedvogel matig af.</p>	

Zwarte mees	1 territorium
	
<p>De Zwarte Mees is een bewoner van naalddhout. Wij vonden nog maar één territorium. In 2013 waren het er nog twee, maar in 1995 werd er geen enkel territorium gevonden. Landelijk neemt de Zwarte Mees zo sterk af dat hij als gevoelig op de Rode Lijst staat.</p>	

Pimpelmees	35 territoria
	
<p>Door het hele gebied vonden wij Pimpelmezen. De aantallen zijn duidelijk hoger dan in 2013, maar veel lager dan in 1988. Opvallend is dat wij meer Pimpelmezen vonden dan Koolmezen. Bij eerdere inventarisaties was dat nog omgekeerd. Landelijk neemt de Pimpelmees matig toe.</p>	

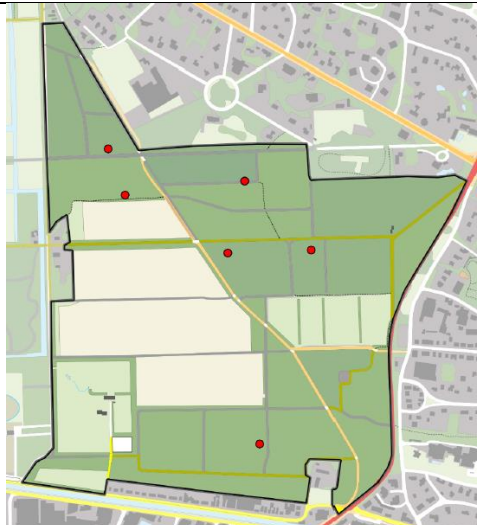
<p>Koolmees 32 territoria</p>	
	<p>Ook de Koolmees komt overal voor waar bos aanwezig is. De aantallen zijn niet noemenswaardig veranderd sinds 2013, maar duidelijk kleiner dan de opgaven in 1988. Landelijk neemt de Koolmees matig af.</p>

<p>Boomklever 13 territoria</p>	
	<p>In de loop van de tijd is het aantal territoria van de Boomklever geleidelijk toegenomen. De bomen in het Corversbos worden geleidelijk ouder. De boomklever heeft een voorkeur voor oude bossen, en dat zal de verklaring zijn voor deze ontwikkeling. Landelijk neemt de Boomklever matig toe.</p>

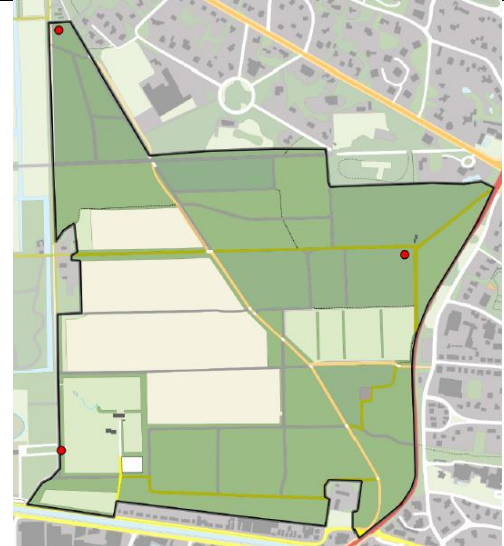
<p>Boomkruiper 24 territoria</p>	
	<p>Ook het aantal territoria van de Boomkruiper is geleidelijk opgelopen. Het aantal is nu precies gelijk aan dat van 2013. Het is mogelijk dat inmiddels de maximum aantallen voor dit bos bereikt zijn. Landelijk neemt de Boomkruiper matig toe.</p>

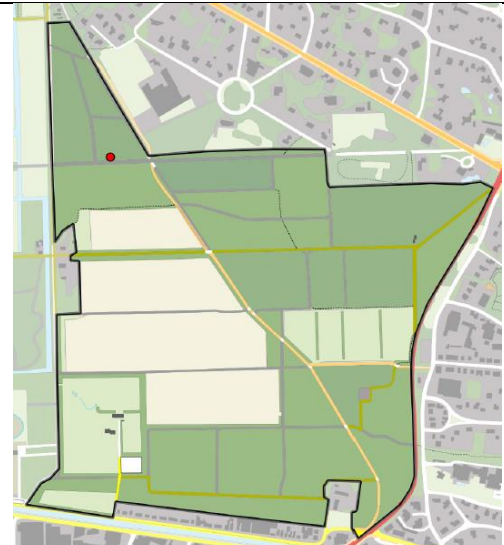
<p>Gaai 5 territoria</p>	
	<p>Gedurende de broedtijd gedraagt da Gaai zich erg opvallend. Het is bovendien moeilijk om de resultaten te interpreteren aangezien er eigenlijk geen territorium indicerende waarnemingen zijn.</p> <p>Op grond van de regels komen wij op vijf territoria. Dat zijn er even veel als bij de twee vorige tellingen.</p> <p>Landelijk zijn de aantallen van de Gaai stabiel.</p>

<p>Zwarte Kraai 6 territoria</p>	
	<p>Het tellen van Zwarte kraaien blijft heel moeilijk, Ze hebben een nogal groot territorium en kunnen op verschillende plaatsen roepen. In grote lijnen lijken de aantallen sinds 2013 niet veranderd.</p> <p>Landelijk neemt de Zwarte Kraai de laatste tien jaar matig af.</p>

<p>Goudhaan 6 territoria</p>	
	<p>Nog nooit werden bij een inventarisatie in het Corversbos zo weinig Goudhanen aangetroffen. In 2013 vonden we nog 15 territoria. De oppervlakte naalddhout kan wel iets verminderd zijn, maar zeker niet in deze verhouding. Met name in het zuidelijke deel is de afname heel sterk.</p> <p>Landelijk gaat de Goudhaan matig vooruit.</p>

<p>Vink 45 territoria</p>	
	<p>De Vink is de talrijkste soort bij deze inventarisatie. In 2013 vonden we 42 territoria, daarvoor lagen de aantallen lager. Overal waar bos was waren er ook Vinken. Landelijk neemt de Vink de laatste tien jaar wat af, na een eerdere toename.</p>

<p>Groenling 3 territoria</p>	
	<p>Groenlingen komen vooral voor bij tuinen en bosranden. Dat klopt aardig met onze resultaten. Twee territoria lagen aan de uiterste rand van het gebied, het derde lag bij een huis. In 2013 vonden we vier territoria, in 1998 was er maar één. Landelijk neemt de Groenling matig toe.</p>

<p>Goudvink 1 territorium</p>	
	<p>Het territorium is gebaseerd op één waarneming, wat voor deze soort genoeg is om een territorium aan te mogen nemen. Ook in 1988 en 2013 werd één territorium vastgesteld. Landelijk neemt de Goudvink matig toe.</p>

Appelvink 5 territoria	
	<p>De Appelvink lijkt in het Corversbos duidelijk toegenomen te zijn. Hiervoor werden nooit meer dan twee territoria gemeld. Waarschijnlijk profiteert de Appelvink van het ouder worden van het bos. Landelijk neemt de Appelvink toe.</p>

Putter 2 territoria	
	<p>Voor het eerst zijn bij inventarisaties broedende Putters in het Corversbos aangetroffen. Landelijk neemt de Putter sterk toe.</p>

Verantwoording

De tellingen zijn uitgevoerd door:

Guido Band

Han Dijkers

Gert Lagerweij

Arda van der Lee

Ellen de Moel

Jan Mooij

Dirk Prop

Hedwig Schoorlemmer

Carel de Vink

Frits Wolfswinkel

Contactpersoon bij Natuurmonumenten was Luc Hoogenstein, hij verzorgde de kaarten voor de tellers en de vergunningen.

Het rapport en de foto's werden gemaakt door Jan Mooij.

Gebruikte literatuur

Beusekom R.van 1981 Broedvogelgegevens 's-Gravelandse buitenplaatsen 1981

Van Dijk A. en A.Boele 2011 Handleiding SOVON Broedvogelonderzoek Nederland, Nijmegen

Jonkers, D.A., Kole, R.A. & Taapken, J, (red.) 1987. Vogels tussen Vecht en Eem. VWG het Gooi en Omstreken, Hilversum

Jonkers D.A. en A.P.Vermeule 1989 Vogelinventarisatie Corversbosch 1988, Vogelwerkgroep het Gooi en omstreken Uitgave 64 Hilversum

Kwint N.D. 1995 Broedvogels van de 's-Gravelandse Buitenplaatsen, SOVON-inventarisatie-rapport 1995/12. Beek-Ubbergen

Kwint N.D. en J.van Betteray 1996, Broedvogels 's-Gravelandse Buitenplaatsen in 1995, de Korhaan 30 (3) 66-71

Mooij J. 2012 Broedvogels Hilverbeek en Spanderswoud 2012, Vogelwerkgroep het Gooi en omstreken Uitgave 213 Hilversum

Mooij J. 2013 Broedvogels Corversbos 2013, Vogelwerkgroep het Gooi en omstreken Uitgave 221 Hilversum

Bijlage 1. Resultaten inventarisaties Corversbos

+ betekent aanwezig maar aantal niet bekend.

ng betekent dat de soort niet geteld is, dus dat hij ook afwezig zou kunnen zijn.

	1977	1981	1988	1995	2013	2019
Nijlgans					1	1
Bergeend		2				
Wilde Eend		+				
Buizerd			1	1		1
Sperwer		2		1		
Havik					1	2
Fazant	3	+				
Scholekster	1	1	1			
Kievit	3	3		3		
Houtsnip			1			
Holenduif		10	14	4		2
Houtduif		+	83	ng	12	12
Zomertortel			2			
Turkse Tortel		+				
Koekoek				1		1
Kerkuil						1
Bosuil		1	3	1		2
Groene Specht		1	2	2		
Zwarte Specht		0,5		1		1
Grote Bonte Specht		9	16	10	23	23
Veldleeuwerik	1					
Witte Kwikstaart						3
Winterkoning	19	+	32	ng	33	35
Heggenmus	2	+	1	2	3	6
Roodborst	19	+	87	ng	36	49
Gekraagde Roodstaart		1				
Merel	31	+	95	ng	46	42
Grote Lijster		1	2	2	2	1
Zanglijster		+	4	ng	13	13
Kleine Karekiet					1	
Tuinfluit		1		6	1	

Bijlage 1. Vervolg

	1977	1981	1988	1995	2013	2019
Zwartkop	4	5	16	18	20	38
Fluiter					2	
Tjiftjaf	2	11	14	21	17	14
Fitis	8	+	1	3		2
Goudhaan		7	24	ng	15	6
Grauwe Vliegenvanger				2		
Bonte Vliegenvanger		1	3	1	1	1
Staartmees			2	2	2	2
Glanskop		5	6	1	6	3
Zwarte Mees		2	13		2	1
Kuifmees		10	15	8	4	6
Matkop		9	10	3		
Pimpelmees		+	37	ng	26	35
Koolmees		+	61	ng	33	32
Boomklever		3	7	5	11	13
Boomkruiper		7	15	13	24	24
Gaai		+	12	5	5	5
Ekster		3	13	5		
Kauw		+	16	3		
Zwarte kraai			13	3	5	7
Spreeuw		+	6	2		
Huisemus		+				
Vink		+	20	ng	42	45
Groenling		+		1	4	3
Sijs					2	
Appelvink			1	1	2	5
Goudvink			1		1	1
Kneu		+				
Putter						2